

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

Salisburgi, 1725

VD18 80460526

11. De Cognatione spirituali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61800)

Sufficit tamen ad proles libertatem, si mater tempore conceptionis, vel tempore natiuitatis, vel intermedio aliquo tempore, quo proles in utero ferebatur, fuit libera, exigente hunc favorem favore libertatis. *l. 1. Instit. de ingenuis & ibi Interpp. d. l. 5. §. 2. & 3.*

2. Hodie sublata servitute cessat ista Juris ordinatio, & aliquid contrarium pene introductum conspicitur, ut nempe conditio liberorum potius ex patre, quam ex matre spectetur: civis enim civem generat etiam ex peregrina; patritius, ac nobilis patritium, & nobilem etiam ex ignobili matre; & econtra ignobilis ignobilem; quamvis mater sit nobilis; quia ad dignitatem, ac familiam hæres pertinet, non ad statum. *l. 19. ff. de statu hom. Crislin. vol. 2. decis. 88. num. 12.*

Alphon. Soto in Gloss. ad Reg. de prerogati. vis expectantium. Ubi docet, nec in beneficiis & spiritualibus quem ex origine

materna nobilem reputari, quando qualitas beneficiorum id exposcit. Quia & hoc ple-

risque placuit, mulierem plebeiam, sivebat viro illustri, & ipsam fieri illustrem, & libe-

ros ex tali matrimonio procreatos verè haberi illustres, ac in successione feudi admitti.

Brunneman. ad l. 8. ff. de Senatorib. Tirac-

quell. de Nobil. c. 18. n. 15. Schurff. cent. 1. consil. 1. n. 17. Interim particularibus statu-

tis, ac legibus arcentur a Collegiis superiori-

bus Cathedralicis, von den hohen Stiffern, & à torneamentis, von Turnier und Rits

ter Spillen; qui non etiam ex materna linea

per longam seriem nobilitatem suam do-

cere possunt; Sie wären dann vollbürtige

Nittersleute, die ihre Ahnen mit Schild

und Helm beweisen können. Matth. Ste-

phan. de Nobil. Polit. c. 4. n. 44. Præ-

tor. theat. polit. sect. 2.

membr. 2.

TITULUS XI.

De Cognatione spirituali.

SUMMARIUM.

1. Definitio cognationis spiritualis. 2. Divisio. 3. 4. Eiusdem origo. 5. Ubique 12. quos inter contrahitur, & matrimonium dirimat? 12. Ubique 13. Que sint necessaria ad hoc, ut contrahatur hæc cognatio? 13. 19. Eius effectus. 20. An & quando in impedimento cognationis spiritualis dispensatur?

Inter impedimenta dirimentia ferme principale est cognatio eaque triplex: spiritualis, legalis, & naturalis. De spirituali agit Titulus præsens. ldo 30n. sig. als innotat

Definitur cognatio spiritualis, quod sit pro-

pinquitas personarum orta ex administratio-

ne, vel susceptione baptismi, aut confirma-

tionis, inducens impedimentum dirimens

matrimonii.

§. I.

Dividitur cognatio spiritualis attento jure 2

communi in paternitatem, compaternitatem,

& confraternitatem.

Paternitas est cognatio spiritualis interba-

ptizantem, & baptizatum: inter confirman-

tem, & confirmatum: inter patrum bapti-

zati, vel confirmati, & baptizatum, aut confir-

matum. c. de eo. 5. causa 30. q. 1. c. ita dili-

gere. 1. causa 30. q. 3. Et hæc duplex est: di-

recta scilicet, & indirecta; directam contrahit

baptizans, & confirmans, aut suscipiens, cum

baptizaro, vel confirmato; indirectam cum

eodem contrahit baptizantis, confirmantis, aut

patrini uxor, ante administrationem, aut susce-

ptionem carnaliter cognita. c. 1. h. 1. in 6.

Compaternitas est cognatio spiritualis inter

naturales parentes baptizati, vel confirmati ex

una parte, & baptizantem, vel confirmantem, ac

patrinos ex altera parte. c. 3. 4. & 5. causa

30. q. 4. c. 1. h. 1. in 6. Et hæc iterum est alia

di-

directa, alia indirecta. Directa conspicitur inter naturales parentes baptizati, vel confirmati, & baptizantem, confirmantem, vel paternos. c. 1. cum seqq. causa 30. q. 4. Indirecta extenditur ad uxorem baptizantis, confirmantis, & patrinorum, modò priùs fuerit cognita. c. 2. h. r. d. c. 1. 2. & 3. causa 30. q. 4.

Fraternitas est cognatio spiritualis inter baptizatum vel confirmatum ex una, & filios naturales baptizantis, ac patrinorum ex altera partibus. c. 1. & 3. h. r.

Verùm post Concilium Trident. sess. 24. de Reform. matr. c. 2. duplex duntaxat manet spiritualis cognationis species, paternitas, scilicet, & compaternitas, eademque directa: nempe paternitas inter baptizantem, confirmantem, ac paternos cum ipsomet baptizato, vel confirmato: & compaternitas inter baptizantem, confirmantem, ac paternos cum patre, & matre baptizati.

§. III.

Causa efficiens cognationis spiritualis hujusque impedimenti est vel remota, vel proxima.

Remota est jus Ecclesiasticum: hanc enim cognationem, & impedimentum esse inventum Ecclesie, & ex ejus arbitrio dependere, constat ex toto hoc tit. & tota causa 30. q. 1. & 4. idque docent Zoëf. h. r. n. 1. Covar. de Matr. p. 2. c. 6. §. 4. cum aliis. Habet tamen in lege Divina fundamentum aliquod, ex quo baptismus appellatur regeneratio per Christum facta. 1. Petr. 1. atque ideo Zacharias Pontifex in c. 3. causa 30. q. 3. ait: non oportet filiam, quam de sacro fonte susceperit, aliquando filio suo in matrimonium tradere, quia in Divina sententia germani esse invenitur.

Causa efficiens proxima hujus cognationis & impedimenti est administratio baptismi, vel confirmationis, & susceptio à Patris facta. c. 1. h. r. in 6. Ex aliis Sacramentis nec respectu administrantis, neque respectu alterius

cooperantis ullam cognationem spirituales, vel impedimentum dirimens matrimonii nasci, perspicue habetur in c. fin. Eod. in 6. Ratio differentie in eo sita est, quòd baptismus, & confirmatio specialiter debent esse spirituales, & sint quasi spiritualis generatio, non item alia Sacramenta; uti igitur ex generatione naturali vera, & naturalis paternitas, vel cognatio, ita ex spirituali spiritualis parentela, & cognatio progignitur per cap. 1. & seqq. causa 30. q. 3.

§. IV.

Subiectum cognationis spiritualis sunt personæ, inter quas contrahitur, quasque ad matrimonium contrahendum reddit inhabiles. Est autem hodie observandum Concilium Tridentinum, quod in d. sess. 24. de Reform. matr. c. 2. statuit, ut cognatio hæc solum baptizantem, confirmantem, & paternos ex una, & ipsum baptizatum, vel confirmatum, ejusque parentes ex altera parte afficiat, omnibus inter alias personas hujus spiritualis cognationis impedimenti omnino sublatis. Unde

Sequitur I. Baptizatum, vel ipsius patrem hodie non impediri contrahere matrimonium cum uxore levantis, aut baptizantis: quandoquidem cognatio spiritualis personas prænominatas non egreditur, neque ad uxores earum extendenda est, ut determinavit Pius V. in Bulla sua edita 4. Calend. Decemb. 1566. quæ incipit: Cum illius vicem. licet olim secus fuerit juxta c. Martinus. h. r.

Sequitur II. Pariratione, si vir, & foemina simul infantem ex sacro fonte levant, eos nullam inter se contrahere cognationem, ac propterea sine peccato, aut impedimento usus matrimonialis maritum, & uxorem posse simul suscipere infantem. Sanchez lib. 7. de Matr. disp. 57. n. 5. Bonacin. Eod. q. 3. c. 5. §. 2. n. 6. Secus olim propter c. fin. causa 30. q. 4.

§ Sequitur III. Etiam inter baptizantem, vel confirmantem, & levantem nullum nasci impedimentum: cum & de his nulla fiat mentio in d. decreto Tridentini, & e contra omnis alia cognatio spiritualis ibi non expressa abrogetur.

9 Sequitur IV. Nec inter baptizatum, aut confirmatum, & filiam baptizantis, confirmantis, aut suscipientis ullam hodie intercedere cognationem spirituales, aut impedimentum, prout declaravit S. Congregatio teste Barb. de Offic. & potest. Episc. alleg. 30. n. 56. quamvis de jure communi contrarium sit decisum in c. 3. & c. fin. h. t. An verò standum sit juris communis dispositioni in locis, ubi Tridentinum receptum non est? late exponit Zypræus Consult. Can. lib. 4. h. t. caus. un.

10 Sequitur V. Infidelem sive baptizantem, sive tenentem in baptismo, aut confirmatione nullam contrahere cognationem spirituales, consequenter in casu subsequenter conversionis eum posse ducere puellam ipsam à se baptizatam, vel ejus matrem: quia cum hæc cognatio sit inducta solo jure Ecclesiastico, non potest afficere infidelem, qui non subditur juri Ecclesiastico. Layman. in Theol. mor. lib. 5. tit. 2. c. 9. n. 2. Sanchez de Matr. lib. 7. disp. 60. n. 11. & 15. Aliud statuendum de hæreticis, ut qui baptizati, ac Ecclesiæ subiecti, ideoque hujus cognationis capaces sunt, ut ut ordinariè, ac sine gravi causa & necessitate ad munus patrini admitti prohibeantur. Layman. d. c. 9. n. 7. Reginald. lib. 31. n. 157.

11 Porro ne cognatio spiritualis, ac impedimentum ejus nimium multiplicetur, Trident. loc. cit. decernit, ut non nisi unus, sive vir, sive foemina juxta SS. Canonum statuta, vel ad summum unus & una, duo scilicet disparis sexus (ut generatio spiritualis naturalem imitetur) baptizatum de baptismo suscipiant, & si contingat plures comitari infantem ad baptismum, Parochus diligenter sciscitetur, quem, vel quos elegerint in paternos, & eum,

vel eos tantum ad suscipiendum baptismum de sacro fonte admitat, eorumque nomina in libro describat, doceatque eos, quam cognationem contraxerint. Interim si contra hanc prohibitionem juris plures designati sint, & infantem baptizatum teneant, vel suscipiant, omnes contrahere cognationem, verius est: ita namque expressim cautum fuit in c. fin. h. t. in 6. cui Tridentinum nequaquam derogat, imò id ipsum, dum Patrinorum numerum ita restringit, ne aliàs cognatio spiritualis nimium propagetur, supponit, hoc impedimentum ad plures extendendum, & juxta numerum Patrinorum multiplicandum esse, si plures fuerint designati, & admissi. Quod addo: quia si alii ultra eos, quos Parentes, vel illi, quorum tunc temporis pueri cura erat, designarunt, & Parochus admisit, baptizatum tetigerint, cognationem spirituales nullò pacto contrahunt. Bonacin. de Matrim. q. 3. punct. 5. §. 2. num. 24. & seq. P. Engl. h. t. n. 4. Zouf. Eod. num. 7.

§. V.

Forma cognationis spiritualis, ac impedimenti hujus posita est in requisitis necessariis ad hoc, ut tum ex administratione baptismi, & confirmationis, tum ex susceptione oriatur.

Ut quis ex administratione baptismi, aut confirmationis contrahat hanc cognationem, & impedimentum, requiritur valida eorumdem administratio: quippe quando sacramentum tanquam principale nullum est, cognatio spiritualis, quæ sacramento est accessoria, subsistere nequit.

An autem etiam ex privato, & in necessitate collato baptismo spiritualis cognatio nascatur, ita ut baptizans cum baptizato, ejusque parentibus matrimonium inire nequeat? non levis DD. pugna est.

Negantium argumenta potissimum duo sunt. Primum petitur ex c. ult. h. t. ibi: pro eo, quod ipsum pater mulieris ejusdem, qui

Sacerdos existit, baptizavit; ubi ponderatur, baptizantem fuisse Sacerdotem, ut cognatio spiritualis contraheretur. *Secundum ex c. 7.*

canon 30. q. 1. ubi dicitur, eum, qui proprium filium in necessitate baptizat, non arceri à peccatione debiti, quòd injustum sit, propter actum præcepti poenam subire; quæ ratio æquè militat in casu proposito, si enim ob id inter baptizantem, & baptizatum, ejusque Parentes contraheretur cognatio spiritualis, privaretur propter actum præcepti libertate ineundi matrimonii cum illis, ac proinde poenam incurreret.

Mihi tamen affirmandum videtur; quia jura non distinguunt inter Baptismum solennem, & non solennem, & eadem ubique est ratio Sacramenti, quod per baptizantem confertur. Accedit, quòd frustra aliàs inter baptizantem, & baptizatum impedimentum oriri diceretur, cum Sacerdos, vel Diaconus, qui soli solent baptizant, per se matrimonii contrahere non possint. Ad hæc, quòd baptizans cognationem contrahat, non fit in poenam, sed, si ve Parochus, si ve quicumque alius, si ve in casu necessitatis si ve in casu ordinario licitè baptizet ex natura regenerationis spiritualis cognatio nascitur, & aliunde tam cognatio ista, quam affinitas, aliave impedimenta, si ante matrimonium contractum nascuntur, licet sine omni culpa alterius, vel utriusque; semper obstant matrimonio contrahendo, idque (si solum impedimentum publicæ honestatis excipias) etsi post contracta jam sponsalia superveniant.

Argumenta, & Textus oppositi parùm stringunt: nam in *c. fin. h. t.* narratur duntaxat factum, nec vis ad contrahendam cognationem spiritualem ponitur in sacerdotio minillri baptizantis. Ad *secundum* resolutio patet ex dictis: quia privatio juris petendi debitum conjugale est poena delicti admissi baptizando filium conjugis, cui subijci propter obsequantiam præcepti, iniquum est; at cognatio spiritualis, quæ subsequens matrimonium

dirimit cum baptizata, vel ejus parentibus, nullatenus habet rationem poenæ, sed pertinet ad quoddam genus conjunctionis.

Ut ex *susceptione* consurgat cognatio spiritualis, requiritur I. intentio obeundi munus patrini: sicut enim baptizando sine intentione quis verè non baptizat, neque contrahit cognationem, ita neque levando sine intentione quis verè munus patrini obit, aut cognationem contrahit. Ut verò hæc intentio explicitè feratur in cognationem spiritualem, necessarium non est: quoniam ex natura connexorum ad intentionem unius sequitur etiam alterum, quod illi necessariò connexum est; quare quantumvis quis protestetur, quòd quidem velit præstare munus patrini, nullò modo autem contrahere cognationem spiritualem, eandem contrahet protestatione non obstante, cum ab ipsius voluntate, ac potestate non dependeat, unum ab altero pro libitu separare in iis, quæ statuto, & autoritate Ecclesiæ coëxa sunt. Sanch. *lib. 7. de Matr. disp. 58.*

II. Requiritur, ut patrinus baptizandum, aut confirmandum teneat, dum Baptismus, ac confirmatio revera administratur. Hinc singulariter notandum, quòd si puer domi necessitate ita compellente privatim baptizatus sit, eum, qui postmodum in Ecclesia illum tenet, dum suppleatur solennitates, hanc cognationem non contrahendum, ex quo dici non potest illum ex Baptismo suscepisse. Gutierrez *de Matr. c. 100. n. 7.* Coninck *disp. 30. dub. 3. n. 24.* & sic fuisse à S. Congregatione decisum, refert Corrad. *in Prax. disp. Apost. lib. 8. c. 8. n. 6.* Aliud est, si tunc ob Baptismum dubium infans sub conditione rebaptizaretur, eumque patrinus teneret, siquidem non constat, utrum Baptismus antea collatus fuerit validus, consequenter fieri potest, ut secundo collatus validus existat, ac ex eo cognatio, & impedimentum resultet. Vincent. de Just. *de Dispens. matr. lib. 2. c. 5. n. 42.*

S

Op-

Opportunè hic *quæritur*: num etiam contrahat cognationem spiritualem, qui infantem ab obstetrice, vel alio Laico baptizatum tenuit, aut suscepit?

Affirmant Navar. in *Man. c. 16. n. 34. & c. 22. n. 40.* Suarez 3. p. q. 67. de *Baptismo. n. 8.* & alii moti: quia tam jus comune, quam Tridentinum eodem loquendi modo de baptizante, & levante ad propositum disponit; ergo sicut baptizans privatum, et si Laicus sit, cognationem spiritualement contrahit cum baptizato, ejusque Patre, & Matre, ita similiter contrahet susceptor in privato Baptismo.

Attamen negantibus patrocinium polliceor: quia adhibere susceptorem, spondere, & respondere pro infante, quod officium patrini est, est solennitas Ecclesiastica tantum pro solenni Baptismo ab Ecclesia instituta; in casu necessitatis autem, & quando Laicus baptizat, sicut unctiones, & reliquæ ceremoniæ omittuntur, ita etiam solennis illa susceptio, aut levatio, quæ cognationem spiritualement causat, locum non habet, sed si aliquis tunc infantem teneat, id merè per accidens, & commoditatis causâ, non tanquam à Patrino fieri censetur, tametsi verè habeat animum exercendi munus patrini, cum intentio non efficiat, ut actus ille sit ceremonialis. Patrit. Sporer de *Matr. n. 89.* Sanchez *lib. 7. disp. 62. n. 14.* Gutierrez de *Matr. d. c. 100. n. 7.*

Nec in contrarium me movet ratio in contrarium allata: licet enim jura de baptizante, ac de suscipiente eodem modo, & generaliter loquantur quoad impedimentum cognationis spiritualis, singula tamen de singulis accipienda sunt; de baptizante, quandoquocumque fuerit Baptismus revera collatus, ex quo æquè Baptismus privatus, ac solennis est Sacramentum regenerationis; de suscipiente, si suscipiat solenniter, & eodem modo, quò ab Ecclesia statutum est, quandoquidem susceptio est ceremonia instituta pro Baptismo solenni, ac

proinde solennitate deficiente, deficit quoque verè susceptionis ratio.

III Requiritur, ut Patrinus eum, qui baptizatur, aut confirmatur, in ipso actu formaliter & verè teneat, aut si in Baptismo consuetudo loci habeat, ut solus Sacerdos in actu Baptismi infantem teneat, vel immergat, saltem immediatè ex baptizantis manibus suscipiat, ac levet per *c. 5. causâ 30. q. 3. c. 3. ead. causâ. q. 4. c. 1. h. t. in 6.* ubi hæc cognatio præcisè sustentationi, levationi, susceptioni, aut tactui attribuitur. Idcirco non sufficit sola assistentia, vel responsio, aut sponsio ad interrogationem baptizantis, ut declararunt Cardinales teste Bonacina *d. §. 2. n. 14.* Nec etiam sufficit mediatè suscepisse baptizatum, & propterea nec compater, nec commater cognationem spiritualement contraheret, si hæc baptizatum primò à compatris, aut iste à commatris manibus susciperet. Vincent. de *Just. de Dispensat. matr. lib. 2. c. 5. n. 49.*

Non ignobilis controversia est: an patrinus, qui non personaliter, sed (quod frequens est apud Magnates) per Procuratorem, aut nuntium infantem à sacro fonte levat, ad baptizatum, ac parentes ipsius spiritualement cognationem contrahat?

Ita putant Panorm. in *c. veniens n. 4. h. t.* Felin. in *c. licet n. 1. de Testib.* quamplures apud Layman *lib. 5. tr. 10. p. 4. c. 8. num. 5.* ex ea ratione: quia is, cujus nomine infans ab alio suscipitur, verè patrinus efficitur ex communi fidelium persuasione, & consuetudine: ergo qui per Procuratorem exercet munus patrini, contrahit cognationem spiritualement, ut quæ muniti illi annexa est. Neque adversantur Canones, qui actionem personalem sonare videntur, v. g. *suscipiat, levet, teneat*; istæ namque actiones, licet per Procuratorem fiant, à nobis fieri dicuntur, cum quod quis per alium facit, per se ipsum facere censetur. *v. 72. de R. J. in 6.*

Ex adversa acie militant Joan. Andr. *inc. 1. n. 1. h. t. in 6. Navar. Eod. consil. 6.* Sanchez *lib. 7. disp. 59. n. 4.* cum relatis, propterea: quia licet contractus & alii actus, qui principaliter & ex dispositione juris à consensu, & voluntate partium vires, & valorem suum habent, per Procuratorem fieri possint, actus tamen naturales, & quæ directè in facto, ac actione naturali consistunt, non æquè possunt per alium expediri; cum ergo cognatio spiritualis directè, & principaliter ex eo oriatur, quòd quis baptizatum teneat, levet, aut suscipiat, hæc autem actum naturalem, & contactum proprium importent, non apparet, quæ ratione per Procuratorem fieri possit. Deinde cognatio legalis non potest contrahi per Procuratorem. *l. post mortem. 25. §. 1. ff. de Adopt.* ergo neque cognatio spiritualis. Et certè omnes fatentur, eum, qui alium constituit, ut suo nomine baptizet, ex Baptismo à suo commissario collato non contrahere hanc cognationem; cur diversum obtineat in illo, qui per alium tenet, & suscipit de fonte baptizatum? ad hæc non oportet asserere impedimentum matrimonii, nisi in casibus nominatim à jure expressis.

Ego vix non vereor, meam in hac controversia mentem aperire; si tamen verum est, ut fertur teste Patritio Sporer *de Matr. n. 96.* affirmativam sæpè decisam esse à S. Congregatione Cardinalium, & declaratio in forma authentica appareat, ei omnino standum erit.

6 Planè ipse Procurator tali casu nullam cognationem spirituales contrahit: etenim non omnes, qui quacunque ratione baptizatum attingunt, vel tenent, fiunt cognati spirituales, sed ii duntaxat, qui cum intentione se gerendi, ut patrilos id faciunt; cum itaque in casu præsentis Procurator levans non intendat suo nomine infantem suscipere, nec se per actum istum ullò modò obligare, sequitur,

eum cognationem spirituales nequaquam contrahere. Nec impedit, quòd baptizans ex licentia, & commissione alterius hanc cognationem contrahat: quia baptizans ex licentia alterius baptizat verè nomine proprio, ut minister Christi, jurisdictione ab alio accepta; secus est in Procuratore, qui tantum nomine alterius tenet, vel levat baptizatum, aut confirmatum, dum baptizatur, aut confirmatur. Coninck *disp. 31. n. 41.* Vincent. de Just. *d. c. 5. n. 34.*

IV. Ut Patrilus ex susceptione in confirmatione spirituales cognationem contrahat, specialiter requiritur, ut ipse quoque antea fuerit confirmatus, prout S. Congregatio Concilii in *una Licien. die 13. Junii. 1654.* declaravit, nimirum, *non confirmatum non contrahere cognationem spirituales.* Jacob. Pignatell. *tom. 1. consult. 10. per tot.*
§. VI.

Effectus hujus cognationis spiritualis, acis impedimenti alius est, si cognatio spiritualis præcedit matrimonium, alius si sequitur.

Effectus cognationis spiritualis præcedentis matrimonium est, quòd inter personas, quas inter contrahitur, impediatur matrimonium contrahendum, & dirimat jam contractum, idque in perpetuum, adeò ut nec morte personæ, qua mediante contracta fuit, extingatur; quamobrem licet moriatur baptizatus, aut confirmatus, eoque ipsò desinat paternitas, remanet tamen compaternitas spiritualis inter baptizantem, confirmantem, ac patrilos, & parentes baptizati, ac confirmati. Sanchez *lib. 7. disp. 54. n. 8.*

Effectus cognationis spiritualis matrimonii superveniens est, quòd salvò conjugio actum conjugii reddat illicitum: si enim quis filium, aut filiam suam scienter extra calum necessitatis baptizet, vel teneat in Baptismo, seu confirmatione, jure petendi debitum privatur, licet reddere teneatur, ne sua fraus ei

prosit, & alteri oblit, ut docet communis cum Panorm. in c. 2. in fin. h. t. cui non improbabili- ter contradicit Coninck *disp. 34 dub. 8. n. 69.* propter d. c. 2. ubi dicitur, conjugem con- jugi in tali casu debitum non debere subtrahe- re, consequenter supponitur, utrumque con- jugem retinere jus exigendi. Quidquid sit, hoc certum est, quod si pater ex necessitate, vel per ignorantiam baptizet, aut suscipiat pro- priam prolem, debiti petitionem non impedi- ri, cum per actum inculpabilem, aut necessa- rium non debeat præjudicari matrimonio stanti. d. c. 2. h. t. c. ad limina. causa 30. q. 1.

§. VII.

20 *Contraria cognationi spirituali, & ejus im- pedimento est dispensatio, quâ tollitur. Ubi discernenda paternitas spiritualis à compater- nitate: in illa S. Pontifex nunquam, vel diffi- cillimè, in ista verò facile dispensat, modò sub- sit justa aliqua causa; eò quod indecentius sit contrahere cum filia spirituali, quàm cum compatre, seu commatre: quippe regenera- tio spiritualis, ex qua hujusmodi filiatio con- surgit, assimilatur generationi carnali, ex qua filiatio naturalis oritur, quæ dispensationem omnino non admittit. Hinc necesse est ad im- petrandam dispensationem circa impedime- tum cognationis spiritualis exprimere in sup- plicatione provenientiam hujusce impedi- menti ad hoc, ut sciri possit, an super compater- nitate, vel paternitate petatur dispensatio.* Vinc. de Just. de *Dispens. matr. lib. 2. c. 5. n. 72.*

TITULUS XII.

De Cognatione legali.

SUMMARIA.

1. Descriptio cognationis legalis. 2. Divisio. 3. 4. Origo. 5. usque 9. Inter quas personas obtineat? 9. 10. An etiam ex Adoptione, vel unione prolium proveniat? 11. Ejus effectus. 12. Quomodo tol- latur?

Altera species cognationis, quæ matri- monium impedit, dirimitque, est co- gnatio legalis.

§. I.

Definitur cognatio legalis, quod sit pro- pinquitas, sive conjunctio personarum, per adoptionem legitimam contracta, ob quam inter certas personas matrimonium non ad- mittitur.

§. II.

Dividitur cognatio legalis in paternitatem, & fraternitatem, & affinitatem.

Paternitas legalis est inter Patrem adop- tantem, & adoptatum, ejusque liberos, aut descendentes, si in ejus potestate existant, sicut existunt nati ex filio, non item nati ex filia: cum enim hi non sequantur conditionem, & familiam matris, sed patris, ideo inter illos, & patrem adoptivum, qui arrogavit matrem, nulla videtur esse cognatio, & impedimentum §. ergo non omnes. 1. Instit. de Nupt. l. quin- tiam § 5. ff. de Ritu nupt. Gloss. in c. un. h. t.

Fraternitas legalis contrahitur inter eos, qui à latere per adoptionem conjuncti sunt: nempe inter liberos adoptivos, & liberos naturales in potestate Patris adoptivi adhuc constitutos. Inter ipsos verò fratres adoptivos, id est, ado- ptatos ab eodem Parente, & liberos naturales ceteros, qui potestati Patris adoptivi subje- cti non sunt, & tantò magis illegitimos nulla jure statuta est legalis cognatio, aut impedi- mentum. §. inter eas 2. Instit. de Nupt. l. 17. ff. de Ritu nupt. Zoël. h. t. n. 4. & 6. Dissentit Panorm. in c. un. n. 4. & 6. Eod. hanc lega- lem cognationem, & prohibitionem ad libe- ros quoque illegitimos extendens.

Affinitas legalis reperitur inter adoptan- tem, & uxorem adoptati, quæ est illi instar nuris; & econtra inter adoptatum, & uxo- rem adoptantis, quæ est ipsi instar novercæ. l. adoptivus. 14. ff. de Ritu nupt. item inter adoptatum, & matrem adoptantis, ejusque